

VARNING!

OEXPLODERAT

**Träffar du på ammunition, minor eller
senapsgas, kontakta omedelbart JRCC
på VHF kanal 16 eller ring SOS Alarm 112.**

FÖREKOMST.

Både i Östersjön och i västerhavet finns minor, ammunition och kemiska stridsmedel som härstammar från andra världskriget. Många av föremålen är fortfarande farliga att komma i kontakt med. Även i vissa insjöar och nedlagda gruvor kan det finnas oexploderad ammunition. På kartan är de kända riskområdena markerade.

RISKER

Minor och oexploderad ammunition ska alltid betraktas som farliga, sprängämne och tändladdningar kan fortfarande vara intakta och stötkänsliga.

Kemiska stridsmedel är mycket farliga, men det är främst senapsgas som fortfarande har aktiv verkan. Senapsgas tränger lätt in i kroppen och symptomen – till exempel illamående, andningssvårigheter och hudblåsor – visar sig ofta först flera timmar efter kontakttillfället.

*Mer information om riskområden hittar du på
[www.forsvarsmakten.se/materiel-och-teknik/
oexploderad-ammunition](http://www.forsvarsmakten.se/materiel-och-teknik/oexploderad-ammunition)*

RISKOMRÅDEN.

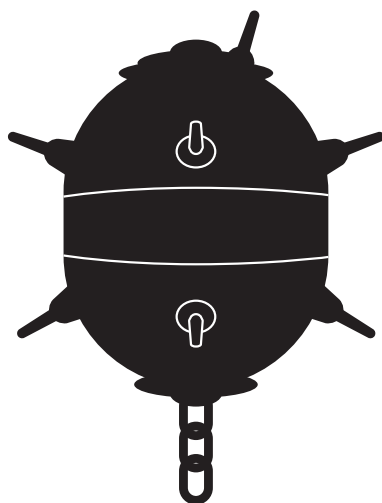
Kartbilden visar översiktligt var det kan förekomma minor, oexploderad ammunition och kemiska stridsmedel. Färgskalorna visar förekomst av riskföremål.

- Mindre förekomst
- Förekomst
- Större förekomst
- Dumpningszoner för kemiska stridsmedel
- Riskområden
- Enskilda dumpningspositioner
- Sjöar där ammunition dumpats

Vid planering av verksamhet på havs- eller sjöbotten i markerade områden: inhämta detaljerad information kring förekomst av dessa föremål. Information finns hos Försvarsmakten och Kustbevakningen.

IGENKÄNNING

Minor och oexploderad ammunition som legat länge i vattnet kan vara svåra att identifiera. Karaktäristiska delar kan ha rostat bort och det kan se ut som ett oljefat eller en boj. Vid fynd av till exempel senapsgasbomber, har höljet ofta helt försvunnit och senapsgasen oxiderat till sega klumpar. Kemiska stridsmedel har ofta en karaktäristisk doft, men inte alltid, Senapsgas har en skarp lukt som påminner om vitlök, pepparrot eller senap. Men även om det inte luktar kan det vara farligt.

*På senapsgasbomber har ofta
höljerna rostade bort och gasen
har oxiderat till klumpar. Inuti
klumparna kan det finnas hälso-
farlig gas i tjockflytande smet.*

*En sfärisk mina upptäckt
ombord på ett fiskefartyg sköljs
av efter att incidenten rapporterats
och instruktioner lämnat av
myndigheterna.*

*En fiskebåt fick upp en mina
och tog den till hamn i tron att det
skulle vara lättare för myndig-
heterna att ta hand om den. Stora
delar av Göteborg fick spärras av.*

KORREKT A

Påträffar du ett riskföremål, rör det inte.

Riskobjekt får aldrig tas med till tätort!

KONTAKT MED MINA ELLER AMMUNITION

Har den kommit upp på båten, spärra av så stort område som möjligt från minan. Befinner den sig utanför relingen i till exempel en trål bör den om möjligt sänkas ner under vattenytan. Om föremålet lossnar och sjunker till botten, ska positionen noteras och platsen bojas ut. Undvik att utsätta minor eller ammunition för stötar.

ANGERANDE.

Kontakta JRCC på
VHF kanal 16 eller
ring SOS Alarm 112.

Får du ombord ett riskföremål,
släpp tillbaka det i sjön, märk ut
platsen med bojar, ta positionen
och rapportera det inträffade.

KONTAKT MED KEMISKA STRIDSMEDEL

Om det misstänkta föremålet befinner sig i redskap utanför relingen ska fartyget manövreras till lovart om fyndet. Besättningen ska inte vistas nära eller i vindriktningen av fyndet.

Om det går med hänsyn till besättningens säkerhet, ska föremålet återföras till havet och inte undersökas närmare av nyfikenhet. Går det inte att återföra föremålet till sjön, rapportera det och avvakta besked om vidare åtgärder. Om föremålet befinner sig ombord i utrymmen under däck ska arbetet avbrytas och utrymmet tillslutas. Rapportera och invänta besked om vidare åtgärder.

VAR FÖRBEREDD!

Fiskare, sjöentreprenörer, dykare och andra som arbetar i områden där kemiska stridsmedel förekommer bör ha tillgång till saneringsmedel för en första insats. Saneringsmedel beställs från Apoteket. Följ noga den medföljande instruktionen som behandlar användning, förvaring och hållbarhet. Ombord bör även finnas andnings- och ögonskydd, ögonsköljanordning, gummihandskar, kraftiga plastsäckar och bred förpackningstejp.

AKUTA ÅTGÄRDER VID KONTAKT MED KEMISKA STRIDSMEDEL:

Vistas inte nära eller i vindriktningen av fyndet. Drabbade ska uppehålla sig i friska luften, Skölj ögonen, ta av kläder och placera i plastsäckar. Sanera kroppen med saneringsmedel, talkpuder eller mjöl. Tvätta med tvål och vatten 10 minuter.

Mer information hittar du på myndigheternas webbplatser

WARNING!

**IF YOU FIND AMMUNITION, MINES OR MUSTARD GAS,
CONTACT JRCC ON VHF CHANNEL 16 OR PHONE SOS ALARM 112.**

If you get hazardous objects onboard, dump it in the sea, mark the place, take the coordinates and inform the authorities. Never bring dangerous object to populated areas.

FÖRSVARSMAKTEN

KUSTBEVAKNINGEN

Polisen